

Jens Kirk (V):

Jeg siger da tak for den velvillige behandling og er fuldstændig klar over, at hvis det her skulle vedtages i dette folketingsår, hvad der nok er umuligt, skulle der være en lang behandlingstid i udvalget – at det var nødvendigt. Det er jeg fuldstændig klar over og enig med ministeren i.

Jeg har også cirka tre sider om dette emne, som viser, at der er for og imod, og mange ting vejes op mod hinanden, men jeg vil også gerne sige til modstanderne og ministeren, at der jo i visse tilfælde er forskel og ikke parallelitet, og det kunne jo være, at det skulle ind, at der ligesom skulle være lidt flere valgmuligheder for fiskerne.

Vi har nu her, at forskellen vel er, at ved landbruget kan lånet ligge sidst op til de 95 pct. Mig bekendt skal det til yf-lånet allerede ligge først efter de 60 pct., det vil sige efter Fiskeribanken. Der kan det altså ikke ligge sidst.

Det er også rigtigt, at i de fleste nybygningsprogrammer går det ret smertefrit at få bevilget støtte og yf-lån, og der er det en fordel for den unge fisker, som det er nu. Men vi har jo også nogle nybygningsordrer, som overhovedet ikke er sat i gang endnu – og det venter vi selvfølgelig på – der måske ikke er helt den samme støtte i, hvor det kunne være en fordel for den unge fisker, om ikke andet så at det her lån kunne ligge sidst, og også at man kan sige, at vi kan gå op til 95 pct. Hvis man nu lagde to programmer ved siden af hinanden, kunne man jo med det moderne grej, vi har i dag, hurtigt regne ud, hvad der ville være den bedste løsning på dette for den enkelte; der kunne altså være en valgmulighed.

Så kan jeg ikke rigtig forstå den socialdemokratiske ordfører, når han siger – jeg tror, det var en fortalelse – at han sådan set ikke ønsker flere både på havet. Nej, det er vi vel enige om, men han ønsker i hvert fald flere både.

Vi kan i hvert fald regne ud, hvis vi mødes her om 10 år igen på en eller anden måde, og den fiskerflåde skal fortsætte, som den er nu, at så er der vel mange af dem, der er blevet over 40 år. Så tror jeg ikke, de er så sjove, de vil nok være lidt usikre at sejle i.

Så vi skal altså have det, vi kalder et aktivt nybygningsprogram, og det er her, jeg synes, at vi i udvalget kunne se på, om ikke vi på en eller anden måde kunne hjælpe disse fiskere.

Men jeg siger tak for en velvillig behandling her og ser frem til, at vi kan få god tid til et udvalgsarbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning**Tredje næstformand (Margrete Auken):**

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 195:

Forslag til folketingsbeslutning om et byggestop for alle konventionelle slagterier og mejerier og indførelse af en maksimal transporttid for råvarer.

Af Søren Kolstrup (EL) og Keld Albrechtsen (EL).

(Fremsat 27/4 2001).

Sammen med denne sag foretoges:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 196:

Forslag til folketingsbeslutning om styrkelse af en økologisk og demokratisk fødevarerproduktion tæt på råvareproducenterne.

Af Søren Kolstrup (EL) og Keld Albrechtsen (EL).

(Fremsat 27/4 2001).

Forslagene sattes til forhandling.

Forhandling**Fødevarerministeren (Ritt Bjerregaard):**

Flere økologisk producerede kvalitetsfødevarer, forbedret fødevarerikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd, forbedret miljø og arbejdsmiljøforhold i landbrugsproduktionen og bevarelse af lokalsamfundene er mål, regeringen har arbejdet for i årevis.

Jeg har således også en vis sympati for baggrunden for beslutningsforslagene. Men de konkrete forslag til, hvordan der opnås en større lo-

kal økologisk produktion, kan af såvel principielle som praktiske grunde ikke støttes.

Det virker, som om Enhedslisten gør sig nogle lidt vel romantiske forestiller om, at vi i kraft af en gennemgribende statslig regulering ville kunne genindføre forholdene, som de eksisterede for 100 år siden med et meget stort antal mindre lokale slagterier og mejerier drevet på andelsbasis.

Landbrugserhvervet, og det gælder også for den økologiske produktion, må generelt udvikle sig på markedets vilkår, hvor det er forbrugernes efterspørgsel, der regulerer produktionen.

Store, professionelt drevne virksomheder kan udmærket opfylde de krav, vi stiller til hygiejne, til arbejdsmiljø, til dyrevelfærd m.v., og der skal selvfølgelig følges op på, at kravene også efterlevs. Men der bør også være plads til de mindre virksomheder. Det gælder selvfølgelig også de økologiske og andre, som gør en særlig indsats for kvaliteten.

Som fødevareminister vil jeg meget gerne give kvaliteten en hånd gennem bedre muligheder for forskning og for innovation og for mærkning, men ikke ret gerne ved bureaukratisk, statslig topstyring. Det må være forbrugernes efterspørgsel, der er styrende. Derfor arbejder regeringen i EU-regi også for en omstilling af landbrugssektorens produktionskvoter og gigantiske tilskudsordninger.

Rammevilkårene for kvalitetsprodukter – herunder økologiske – skal være i orden, og Folketinget har netop vedtaget den nye kvalitetsordning, hvor vi nedsætter Rådet for Bedre Madkvalitet. Her åbnes der for et nyt kvalitetsmærke, certificering m.v., og der bliver generelt tale om et forum for debat om kvalitetsproduktion.

Jeg synes faktisk, at det er beskæmmende, at Enhedslisten, som det eneste parti i Folketinget, stemte imod dette forslag.

Den fødevarerikkerhedsmæssige side af lovgivningen er baseret på risikovurderinger m.v., og udgør efter min opfattelse generelt et fornuftigt grundlag for fødevarerikkerheden.

Der er altid plads til forbedringer, og regeringen arbejder til stadighed for at højne niveauet.

Vi arbejder også ihærdigt for, at forholdene for vores produktionsdyr forbedres, især finder jeg, at det vil være hensigtsmæssigt at begrænse transporten af levende dyr over store afstande.

Samlet set finder regeringen, at Enhedslistens forslag er velmente, men at de hviler på en misforstået forestilling om, at vi skal detailregulere

erhvervsstrukturen uden hensyn til de praktiske forhold og forbrugernes efterspørgsel.

Det ligger langt fra den moderne erhvervs politik, som regeringen gerne vil føre, og derfor kan vi ikke støtte forslagene, sådan som de ligger.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg takker for ministerens indlæg. Jeg skal blot i denne omgang lige hæfte mig ved ét forhold.

Ministeren nævnte, at med hensyn til transporten af levende dyr burde der sættes en eller anden form for grænse for, hvor langt man kunne foretage sådanne transporter. Jeg synes, det kunne være interessant at høre, hvad det er for konkretiseringer ministeren her har i baglommen. Er det en tidsmæssig begrænsning, er det en kilometermæssig begrænsning? Hvad er det, der er ministerens ambition på det her område?

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Ritt Bjerregaard):

Der foregår faktisk en del overvejelser netop omkring transporten af levende dyr. Dels har det svenske formandskab taget det op – og jeg tror såmænd, det er på det kommende rådsmøde, at vi netop skal diskutere transporten af levende dyr – dels har jeg bebudet over for erhvervet, at jeg ønsker en yderligere drøftelse med dem om transporten.

Det er jo nemlig sådan, at vi på grund af faren for mund- og klovsyge har haft et reelt stop for transport af dyr gennem længere tid. Det lemper vi nu på under den udvikling, der har været i forbindelse med mund- og klovsygen, og der har jeg lagt op til, at jeg synes, at vi bør diskutere situationen gennemgribende, for jeg synes, den trænger til en opstramning.

Så jeg vil meget gerne på et senere tidspunkt vende tilbage – eventuelt i udvalget – til en diskussion af nogle af de her ting.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

I forlængelse af fødevareministerens svar til Enhedslisten vil jeg godt spørge, om ministeren arbejder på at lave skrapere regler i Danmark, end der er i EU.

Grunden til, at jeg spørger, er, at sidst vi havde ønske om at få nedbragt transporttiden for levende dyr, havde vi det i Danmark, men vi kom jo ikke så langt i EU-regi.

Min vurdering er vel nok, at skal vi have tingene igennem i EU, kommer vi vel ikke så langt med det. Er der mulighed for, at vi kan få lov til at være foregangsland på det område?

(Kort bemærkning).

Fødevareministeren (Ritt Bjerregaard):

På de sidste møder i Rådet, hvor vi har været lidt inde på de her problemer, har jeg sporet en holdning hos flere ministre til at prøve på at stramme op på det her område. Der sker jo nogle ændringer i de forskellige lande med hensyn til fødevareministre, og derfor har der været en vis forventning om, at der var en interesse fra EU's side også i dette spørgsmål.

Derudover vil jeg sige, at så er der måske nogle af forholdene også nationalt, hvor vi ikke har været gode nok til at kontrollere, at de forhold og de bestemmelser, vi rent faktisk havde, også blev gennemført. Der er nok noget, hvor vi selv kan gøre mere, end vi har gjort, og det mener jeg så vi bør gøre.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Og så er det hr. Ole Vagn Christensen som ordfører.

Ole Vagn Christensen (S):

Da vores ordfører, hr. Erling Christensen, ikke kan være til stede, skal jeg på hans vegne sige følgende:

Da vi ikke har meget mere at tilføje til det, som ministeren har fremført, skal jeg kort sige, at Socialdemokratiet ikke kan støtte de fremsatte forslag.

Jens Kirk (V):

Jeg tror, disse to forslag kan være et levn for Enhedslisten: Sådan forestiller de sig at det kunne have været langt østpå engang i sin tid, men ikke var det.

Jeg vil gerne sige, at Venstre selvfølgelig går ind for fødevarerikthed. Det er nævnt af ministeren, at det kan være lige så godt på en større som på en mindre virksomhed. Miljø, dyrevelfærd, herunder også transportforhold: Man kan sige, at i EU er det jo ømtålelige emner, men der er dog taget fat på det, og det er de små skridts politik. De billeder, nogle af os måske har set i medierne, er der selvfølgelig heller ingen af os, der ønsker at se igen, og det skal vi på en eller anden måde have taget hånd om. Om der har været kontrolsvigt på opsamlingsstedet, skal jeg lade være usagt.

Men jeg bliver lidt betænkelig, når ministeren faktisk siger, at man i EU med den grønne profil først siger, at vi går mere ind for markedsvilkår, og det skal landbruget klare sig på, og nu med den grønne profil over i det mere økologiske siger, at tilskudsformerne skal ændres.

Jeg tror ikke, det er ministerens ønske, at disse tilskudsordninger, som man nu har haft i det konventionelle landbrug i næsten 10 år – som det er nu med hektarstøtte og andet – er den model, der skal vælges for at fremme den økologiske produktion.

Jeg tror, vi skal passe på, at vi ikke går lige fra én grøft over i en anden. Ministeren sagde selv, at den økologiske produktion også skal afsættes på markedsmæssige vilkår, og når der er efterspørgsel, men jeg tror ikke, vi skal sende en masse tilskud efter den for at få den solgt, jeg tror, det er uheldigt, og så vil vi i den sidste ende komme til at fortryde det.

Med disse få og venlige ord vil Venstre gerne afvise begge forslag.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hr. Jens Kirk taler om markedsmæssige vilkår. Kan hr. Jens Kirk bekræfte, at hvis man vil have markedsmæssige vilkår, fri konkurrence, indetærer det, at man også på nogle regionale markeder har mange udbydere, og at man har fri adgang for nye entreprenører?

Hvis hr. Jens Kirk kan bekræfte det, vil hr. Jens Kirk så også medvirke til, at vi får sådanne tilstande inden for slagteribranchen og inden for mejeribranchen, så i det mindste alle de, der vil – de økologer, der har lyst til at slutte sig sammen og vil forsvare vores mejeri, vores slagteri i et mindre område – får mulighed for at komme frem, og at man vil indrette lovgivningen så meget som vel muligt, så det kan lade sig gøre?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Jeg tror, jeg kan svare Enhedslistens ordfører med at sige, at vi vel i Venstre har kæmpet, ligesom andre partier også har gjort det, for de små slagtehus. Og der er jo ingen, der forbyder en gruppe af landmænd – det er jo endda indbygget i konkurrenceloven – at hvis man i sidste ende fusionerer, skal en vis del udbydes, det er der mulighed for. Men man kunne så også vende spørgsmålet om: Ønsker Enhedslisten sådan set at lukke grænserne for den import, der er til

landet, eller forhindre detailhandelen i at importere en masse varer?

Vi kan jo nævne Smithsfield i USA, som er en kæmpe koncern, og hvis man skal konkurrere med den, skal man både have en vis mængde og selvfølgelig også en god kvalitet for at kunne klare sig dér. Men ønsker Enhedslisten faktisk ikke at lukke grænserne?

Ellers vil jeg sige, at vi ikke stiller os i vejen, og vi mener faktisk, at der er muligheder for, at hvis nogen vil starte en virksomhed, en mejerivirksomhed, kan de gøre det i dag, det er allerede muligt, og derfor synes jeg ikke, vi skal lave ekstra lovgivning på dette område.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Det er korrekt, de formelle muligheder er der, men desværre er verden jo grum, og verden er ikke altid som de formelle muligheder. Derfor lyder mit spørgsmål til hr. Jens Kirk, om hr. Jens Kirk vil medvirke til, at vi sætter fokus de salgsklausuler, som ofte forhindrer videreførelse af mejerier og slagterier i gamle bygninger, som er lavet af giganterne, først MD Foods, og så er det vel Arla, der varetager dem f.eks. på mejeriområdet, og at vi sørger for at få dem nedtrappet. Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Vil hr. Jens Kirk medvirke til, at de, der nu har lyst til at lave et gårdmejeri eller gårdslagteri, og det er der faktisk nogle der har, får optimale muligheder, f.eks. mulighed for at skyde dyr i folden, som vi har på nogle områder, men ikke på andre?

(Kort bemærkning).

Jens Kirk (V):

Nu stiller Enhedslistens ordfører mange spørgsmål, men vi skal vel ikke ændre på den lovgivning, vi har. Man kan sige, at det ikke er mejerierne selv, der har bestemt, hvilken lovgivning de skal have. Vi har sådan set været med til at sige, at det er lovgivningen på det område, og den retter de sig efter. Mener vi, at de går ud over kanten, så kommer vi selvfølgelig efter dem.

Hr. Kolstrup siger selv, at der er mulighed for at lave nogle mejerier osv. Det synes jeg er en fin tanke, og derfor kan jeg ikke se, som det er nu, at vi skal ændre ret meget, men jeg er da villig til, hvis Enhedslisten kommer med det gode forslag til, hvordan vi kunne gøre det, at kigge på det.

John Vinther (KF):

Fødevarerministeren udtrykte afvisningen meget pænt. Jeg vil gøre det en smule mindre pænt og sige, at de to forslag, vi her behandler, er to forslag, der ville have gjort Erich Honecker misundelig. Jeg tror ikke, at man – selv i det gamle DDR – ville have været i stand til at fremlægge noget, der var så planøkonomisk og så detailregulerende som det, Enhedslisten her præsenterer.

Det er jo ikke så underligt, at Enhedslisten præsenterer det. Det er heller ikke så underligt for Enhedslisten, at Det Konservative Folkeparti afviser begge beslutningsforslag.

Det eneste element i de to forslag, som vi har en vis sympati for tankegangen bag, er spørgsmålet om en form for maksimering af transporttiderne for dyretransporter. Det skal naturligvis være sådan, at man tilrettelægger og udfører sådanne transporter på en så hensigtsmæssig måde som overhovedet muligt, og at det er overensstemmende med hensynet til dyrenes tarv.

Det vil vi sådan set gerne være med til at kigge lidt nærmere på og se, om man kan gøre noget ved det. Men det skal nok være i en noget mere realistisk og virkelighedsnær sammenhæng end den, Enhedslisten her præsenterer.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. John Vinther, om Det Konservative Folkeparti er indstillet på, at vi skal lave skrappe regler i Danmark end i resten af EU, hvad angår dyretransport.

Jeg spørger på baggrund af erfaringen med, hvad der skete sidst, vi snakkede dyretransporter, hvor vi ikke kom ret langt i EU-regi, men hvor Danmark gerne ville have været meget længere, og så kan jeg jo frygte, at det nu går om ikke ligesådan så omtrent ligesådan. Så det vil være lidt vigtigt at vide, hvad Det Konservative Folkeparti vil gøre i det tilfælde, hvor vi bliver nødt til at opretholde de 8 timer eller måske ikke kan komme længere ned end til 6 eller 7 timer.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Enhedslisten har stillet forslag om en lang overgangsordning for at nå frem til vores mål for transporttider, men jeg synes, det kunne være interessant at høre, om hr. John Vinther vil løfte sløret for, hvad det er for en maksimal transporttid, man forestiller sig i Det Konservative Folke-

parti. Jeg spørger med henblik på at undersøge, om der eventuelt skulle findes en fællesnævner i vores synspunkter.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

De to spørgsmål drejer sig i virkeligheden om det samme. Jeg kan sådan set gøre svaret meget enkelt ved at henvise til ministerens svar.

Jeg mener ikke, at vi nødvendigvis skal indføre særregler i Danmark, der er skrappe end dem, man har andre steder, men det er selvfølgelig hensigtsmæssigt og på sin plads, at man løbende vurderer, om vores, om jeg så må sige, udførelse af det nu også er optimal. Det vil vi meget gerne være med til at kigge på.

Så synes jeg, at det måske er lidt besynderligt, at hr. Søren Kolstrup mener, at det er os, som forholder os til Enhedslistens beslutningsforslag, der skal konkretisere, hvad vi mener, når nu Enhedslistens eget forslag er så lidt konkret, som det er.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Ja, det bliver lidt teknisk, når ordføreren svarer, at man henholder sig til det, ministeren sagde, men når ministeren ikke svarede på spørgsmålet, er vi jo sådan set stadig væk lige vidt.

Men jeg vil godt have konkretiseret: Er Det Konservative Folkeparti lidt ligeglad med, om vi snakker om 4, 6 eller 8 timer, hvis bare der er EU-harmonisering, så er det lidt ligegyldigt? Er det sådan, man skal forstå det? Eller vil man gå ind og forsøge at lave en form for EU-sammenhæng, en transportgaranti, som indebærer, at danske dyr ikke bliver udsat for denne lange transporttid, f.eks. søer, der skal til Middtyskland?

Fødevareministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg vil bare understrege, at jeg synes, det er helt fjollet at prøve at lade det her udvikle sig til en EU-debat. Det, der er tale om, er, at vi selvfølgelig som land har brug for, at der er nogle regler på EU-plan, i og med at vi er et så eksporterende land, som vi er.

Så vi er fundamentalt interesserede i, at vi på EU-plan får lavet nogle fornuftige regler. Og det, jeg har sagt, er, at det er sat på dagsordenen, og at jeg oven i købet tror, at der er en vågnende interesse for at gå længere, end Rådet var villig til sidste gang.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Til hr. John Vinther: I Enhedslistens udspil står der et forslag til en maksimal kørselstid. Man kan være enig eller uenig, men der er dog noget meget konkret at forholde sig til, nemlig et bestemt antal minutter.

Derfor kan man svare på, om man arbejder for noget mere, noget mindre eller just det, der står i forslaget.

(Kort bemærkning).

John Vinther (KF):

Jamen jeg kan da takke ministeren, for ministerens indlæg giver mig så endnu en lejlighed til at henholde til det, ministeren siger. Vi er på dette område ganske enige.

Og så kan jeg altså ikke lade være med at tilbageholde den bemærkning, at efter jeg har været oppe og faktisk har givet et principielt tilsagn om, at jeg gerne vil se på det her, så er det dog en besynderlig måde, SF og Enhedslisten vælger at kvittere for det tilsagn på.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Det lykkedes da meget godt med ikke at tilbageholde den bemærkning.

Kristen Touborg (SF):

Beslutningsforslag nr. B 195 drejer sig om byggestop for slagterier og mejerier og indførelse af maksimal transporttid.

Ideen med at begrænse centraliseringen inden for disse områder er SF fuldstændig enig i. Men vi må jo også sige, at ser vi på det om slagterier og mejerier, så forekommer det at være en sådan, skal vi sige speciel Enhedsliste-virkelighed at tro, at man vil kunne genindføre den mængde slagterier og mejerier, der er blevet nedlagt.

Det er sådan, at vi har et erhvervsliv, der selv bestemmer inden for lovens rammer. Jeg tror ikke, at det vil være hensigtsmæssigt, at vi i Folketinget beslutter, at der kun må slagtes så og så mange dyr det enkelte sted. Det tror jeg ikke vil være en god måde at gøre tingene på.

Så er der den anden del af forslaget her, som handler om dyretransport, som vi har diskuteret en del. Jeg kan kun sige, at hvis vi overhovedet kan gøre noget for, at vi kan få en transportgaranti, ligesom vi har en miljøgaranti, hvis vi kan finde nogle muligheder, som indebærer, at vi kan hindre, at bl.a. levende søer eksporteres til Middtyskland, fordi de der kan koste 50 øre mere pr. kg, så vil jeg, som selv er svineprodu-

cent, meget gerne betale den mindre pris, som man så vil få hjem for dyrene.

Det mener jeg vil være et rigtigt godt tiltag, så hvis det kan være en mulighed, kan man regne med, at SF vil gå ind og støtte sådan noget.

Vedrørende beslutningsforslag nr. B 196 er vi principielt enige i sigtet med forslaget, men vi har det også lidt sådan, at det nok ikke er så nemt at få det til at forenes med det virkelige liv – specielt pind 2 i hensigten med forslaget, altså det om landzonereglerne, hvor det jo kan være et meget stort problem at indrette det her i landbrugsbygninger. Der er jo næppe noget, der er så forurenende som slagteriindustrien, så det kan man forudse vil give nogle meget store problemer.

Derimod vi er meget velvillige over for muligheden for at se på det med konkurrenceklausulen. Jeg synes ikke, det er hensigtsmæssigt, at man opererer på den måde i andelsbevægelsen, at man siger, at man ikke vil acceptere, at bygningerne kan anvendes til andet formål og af andre ejere. Så hvis der overhovedet er en mulighed at komme igennem med sådan noget inden for lovens rammer, så vil vi absolut være positivt indstillede over for at kigge på det.

SF støtter sigtet i forslaget om, at der kan oprettes flere små slagterier, men vi synes, der er for meget planøkonomi i Enhedslistens tankegang, så derfor kan vi ikke støtte det, som det foreligger.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg lytter til kritikken, og jeg synes, at det springende punkt er, hvordan hr. Kristen Touborg forestiller sig, at vi kan dæmme op for centraliseringen. Hvordan forestiller hr. Kristen Touborg sig, at vi kan undgå en situation, hvor vi har et slagteri dækkende Fyn og Jylland?

Jeg spørger ud fra den præmis, at det er meget realistisk at forestille sig sådan en udvikling med de strategiplaner, som Danish Crown har lagt frem m.m. Så det er et yderst relevant spørgsmål.

Det vil være interessant at høre, om der findes en blød SF-tilgang til det her, der kan hindre disse snærende regler. Det er jo spændende at høre, om hr. Kristen Touborg er en blød mand i den her sag.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt sige, at jeg som andelshaver i den nuværende største danske slagterivirksomhed, Danish Crown, gennem mange år har kæmpet imod centraliseringen. Jeg må jo erkende, at det har været forgæves, meget forgæves. Men det er jo en del af demokratiet, at man må bøje sig for flertallet, også i andelsbevægelsen. Derfor er situationen, som den er.

Jeg er enig med hr. Søren Kolstrup i, at det meget vel kan tænkes, at vi får ét storslagteri vest for Storebælt, og det er en ulykkelig udvikling, som jeg er meget stærkt imod.

Jeg tror, at løsningen er, at vi igen starter slagterier op, men jeg tror ikke, at vi skal styre det herindefra. Jeg tror sådan set, det er muligt, hvis vi kunne komme bort fra konkurrenceledelsen, at vi kunne få små slagterier til at blomstre op igen. Det er jo i øvrigt sådan i rimelig udstrækning på vej rundt omkring i landet.

Christian H. Hansen (DF):

Dansk Folkeparti kan ikke støtte de to forslag. Vi mener faktisk, at noget af det, der er lagt ind i de her forslag, er noget af det, som man har nedbrudt i Østlandene, som man nu prøver at genoplive herhjemme, og det kan vi i Dansk Folkeparti ikke støtte.

Med hensyn til det forslag, hvor det om transporttiden indgår, er der jo, som mange andre ordførere har været inde på, nogle ting, som det er væsentligt at drøfte videre, og måske kan man drøfte det under det kommende udvalgsarbejde.

Så kan jeg forstå, når vi taler om B 196, at landzonereglerne skal ændres, hvis nogle af de her ting skal indføres. Det vil sige, at det beslutningsforslag, som en række borgerlige partier har fremsat, som går på en ændring af landzonereglerne, vil Enhedslisten nu kunne støtte, og det kunne så være det første skridt på vejen til, at vi måske kunne gå lidt videre med det her.

Så har jeg også svært ved at forstå det, der står om økologiske dyr på friland. De skal ifølge Enhedslistens forslag kunne skydes i folden under iagttagelse af en række foranstaltninger. Jeg synes, at det lyder dramatisk, og jeg kunne godt tænke mig lige at vide, hvad det er for nogle foranstaltninger, der skal indgå her.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Ja, man skal jo passe på ikke at skyde sig selv i foden.

Jeg ved, at hr. Christian H. Hansens parti har haft en enestående interesse for dyrevelfærd. Vi har haft deciderede eller specielle forslag til styrkelse af dyrevelfærd, og vi har jo f.eks. haft Dansk Folkepartis forslag om kampen mod buejagt.

Jeg kunne dengang forstå, at der lå en meget dyb og stærk følelse for dyrevelfærd bag. Derfor kunne jeg måske også forvente en lidt stærkere præcision fra Dansk Folkepartis ordfører i denne sag: Hvilke virkemidler vil man tage i brug for at styrke dyrevelfærd på det her område?

(Kort bemærkning).

Christian H. Hansen (DF):

Jeg tror netop, at jeg gav udtryk for, at vi var meget positivt indstillet over for det om transporttiden, som Enhedslisten havde fået ind i det her forslag. Jeg sagde også, at nogle af de ting, der lå heri, kunne man gå videre med under udvalgsarbejdet.

Vi kan vel konstatere, at vel får Enhedslisten ikke flertal for de her to forslag i dag, men de gode elementer, kære ordfører for Enhedslisten, er vi positivt indstillet over for, for de handler om dyrevelfærd, og det er vi positivt indstillet over for i Dansk Folkeparti. Så der kan Enhedslisten roligt regne med Dansk Folkepartis støtte.

Annie Lunde Hansen (CD):

Hist, hvor vejen slår en bugt, ligger der en økologisk drift så smuk. Om end H.C. Andersen muligvis ikke ville bryde sig om denne omskrivning af den kendte sang, må jeg indrømme, at jeg kom til at tænke på den, da jeg læste de to beslutningsforslag. Sangen i den originale udgave bruges stadig, men heldigvis er der sket meget siden dens tilblivelse.

Beslutningsforslagene er udtryk for utidssvarende, ufrugtbar, økologisk religiøsitet, som ikke gavner nogen. Tiden har heldigvis bibragt mange forbedringer, og det er oftest på markedets vilkår. CD kan ikke støtte tanken om statslig regulering, herunder finansiering af økologiske slagterier og mejerier.

Naturligvis går CD ind for endnu mere kvalitet i fødevarerne, forbedret fødevarer sikkerhed, dyresundhed og dyrevelfærd, og her har vi jo så også fået transporttiderne ind i debatten.

Jo, vi ser også gerne i CD en begrænset transporttid for dyrene. Og vi ser også gerne, at man måske begynder at kigge på de former, de bliver transporteret under. Her må der vel også være noget forskning om det og nogle forbedringer, så deres sidste timer, når de kører af sted, bliver i nogle moderne biler, så det er et ordentligt miljø, vi giver dem, når de nu skal køre det antal timer. Men lad os kigge på det. CD er med.

Med hensyn til økologi må jeg desværre sige, at det meget mere er blevet et spørgsmål om religion end noget som helst andet. Og så vil jeg også gerne have lov til at sige: Der skal være plads til økologer, og der skal også være plads til dem, som ikke ønsker at være økologer. De skulle meget gerne være venner og gå hånd i hånd.

Af undersøgelserne fremgår det nemlig, at det er forbrugernes egen sundhed, som er hovedårsagen til, at den enkelte måske køber økologiske varer, og forbrugerne tænker måske ikke så meget på dyrevelfærd og forbedret miljø og arbejds miljøforhold i landbrugsproduktionen. Det synes jeg også der er taget højde for i mange lovforslag herindefra, hvor vi har været med til de fleste.

Samtidig bekymrer det mig også, når økologi står på dagsordenen, at man yderst sjældent taler om, hvilken betydning mere økologisk produktion vil have for muligheden for at brødføde andre end os selv. Det kan endda komme til at knibe, hvis den økologiske produktion herhjemme vinder indpas. Jeg fristes næsten til at provokere lidt ved at sige, at mindre økologisk produktion er en form for tilskud til den udviklingsbistand, som Danmark i forvejen yder.

CD har tiltro til, at vi med den nugældende lovgivning på området har skabt nogle fornuftige rammer for erhvervet, som fungerer. De fremsatte beslutningsforslag er langt fra udtryk for en moderne erhvervs politik. CD vil gerne være med til at forbedre, udvikle og styrke forholdene for alle led i fødevarerproduktionen, men det er på ganske andre måder end de konkrete forslag. Derfor kan vi ikke støtte disse forslag.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg må jo sige til Enhedslisten, at der står mange rigtige ting i deres to forslag. Analyserne i forslagene fejler ikke noget. De fortæller med en historisk korrekthed om, hvad der er sket i Danmark fra 1800 og jeg ved ikke hvad, 1868 eller 1889, og frem til nu.

Dengang så verden betydelig anderledes ud, og der skal ikke herske nogen tvivl om, at det i danmarkshistorien har været fantastisk vigtigt, hvad der skete med andelsbevægelsen, og hvordan den drev demokratiet. Derfor er det jo også lidt interessant, at ordet demokrati forekommer i begge titler. Der menes jo i virkeligheden det demokrati, der findes i andelsbevægelsen, og så vil man altså gerne skrue tiden tilbage.

Vi mener, at de her to forslag, ud over historikken, er temmelig nostalgiske. Vi tror ikke på, at man kan skrue tiden tilbage i et sådant omfang. Til gengæld mener vi, at det demokrati, der udfoldes i andelsbevægelsen i dag, har nogle træk, der viser, at man er på vej i den retning, som Enhedslisten gerne vil. Vi hørte jo også hr. Kristen Touborg stå og sige det før omkring slagterierne.

Hvis jeg skulle ønske noget, så skulle det egentlig være, at man kunne gå ind og lave om på nogle af de beslutninger – ikke i kraft af de her forslag – som andelsbevægelsen har foretaget. F.eks. ved vi jo, at mejerierne, det store MD Foods og Arla, har ført den brændte jords politik i forhold til mindre mejerier. Men den slags klausuler kan man altså ikke blande sig i fra Folketingets side. Det er noget, man har gjort i salgssituationer.

Vi kan ikke støtte forslagene, men vi forstår godt hensigten i dem.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Jeg vil gerne spørge fru Vibeke Peschardt, hvordan man ud fra fru Vibeke Peschardts socialliberale præmisser kan sikre, at udbudet af små mejerier og slagterier øges, idet jeg går ud fra som en banalitet, at vi er enige om, at det er en ufravigelig forudsætning for, at der kan komme noget, der blot minder lidt om en ægte konkurrencesituation.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når jeg tager ordet, er det for at forebygge eventuelle misforståelser.

Den radikale ordfører sagde, at jeg havde sagt, at andelsbevægelsen bevægede den sig den rigtige vej, nemlig hen imod flere små slagterier. Det, jeg sagde, skal absolut ikke forstås sådan, at det er den etablerede og eksisterende andelsbevægelse, der gør det.

Det er en ny andelsbevægelse, det er nye sammenslutninger, det er, når der er nogle land-

mænd og eventuelt forbrugere, der slutter sig sammen og indskyder en andelskapital og opretter et nyt slagteri.

Tværtimod er det den eksisterende andelsbevægelse, der i udbredt grad anvender konkurrenceklausuler og dermed sikrer, at man rent faktisk ikke kan genoprette slagterier i de forholdsvis små slagterier, de nedlægger.

Bare for at der ikke skulle opstå en misforståelse i den forbindelse.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Jamen først tak til hr. Kristen Touborg. Det tror jeg sådan set godt, at jeg er klar over, for jeg nævnte jo netop den brændte jords politik over for små mejerier. Man kan kalde det det, eller man kan kalde det konkurrenceklausuler.

Vi havde en debat sidste fredag om landdistrikter, og det udviklede sig jo meget hurtigt til at være en debat om bl.a. andelsbevægelsen og det demokrati eller mangel på demokrati – jeg ved ikke, hvad man skal kalde det – som den bevægelse står for.

Det er jo rigtig, at det er bønderne selv, der har været med til via ejerskabet i mejerier, slagterier og organisationer at bestemme, at det er gået, som det er. Skal der ske noget nyt, så skal det naturligvis ske den vej.

Det er i virkeligheden også et svar til hr. Søren Kolstrup, der efterlyste, hvordan jeg kunne have de holdninger kombineret med de socialliberale principper, som vi parti står for. Jamen det kan vi sagtens, for vi mener faktisk, at det skal komme fra bønderne selv én gang til.

De må altså nytænke i denne her andelsbevægelse. Det skal ikke ske ved, at vi står her og lovgiver for, hvordan det skal udvikle sig. Og det synes jeg egentlig også hele salen har været enige om at sige i dag.

Ole M. Nielsen (KRF):

Jeg har meget sympati for de to beslutningsforslag her. Jeg synes jo også, at livet i de små enheder i landdistrikterne i 1950'erne var dejligt. Jeg tror bare ikke rigtig på, at der er ret mange, der vil med tilbage til den tid, for det skal vi jo også i levefod. Vi er måske nok nogle, der vil overveje det, men i al almindelighed er det ikke det, man vil. Derfor er det altså for romantisk det her.

Jeg kunne komme lige så nemt om ved det som den socialdemokratiske ordfører, for jeg synes, at ministeren holdt en rigtig god tale, men jeg vil alligevel godt gøre lidt mere ud af det.

Vi vil gerne være med til det med transportafstanden eller transporttiden. Det er svært at finde ud af, hvad der er rimeligt for dyrene i den henseende. Og jeg vil egentlig af nogle andre hensyn gå endnu længere ned i transporttid, end dyrevelfærd tilsiger, for man kunne måske bruge det instrument til at føre regionalpolitik, for hvis man ikke måtte transportere dyr så langt, så kunne man jo fastholde nogle flere slagterier rundtomkring i nærområderne.

Man kunne altså bruge det instrument, men det er ikke muligt politisk. Det ved jeg godt. Men man kunne gøre det af dyrevelfærdsmæssige grunde.

Når jeg siger, at det ikke er muligt at opnå den regionale vinkel, så er det, fordi jeg sætter 3½ time, som hr. Søren Kolstrup opererer med her, som et maksimum, og der kan man jo nå fra Sydfyn og op til Horsens, hvor det nye slagteri skal ligge, eller fra Nordvendsyssel til Horsens, så det redder ikke engang det regionale, hvis man skulle have de ønsker. Men det er yderst beklageligt, at vi får det hele centraliseret.

Jeg kan i øvrigt ikke forstå, at det er hensigtsmæssigt rent konkurrencemæssigt at øge transporttiden, for det koster trods alt mange penge at køre med levende dyr over så lange afstande. Det er noget billigere at transportere dem, når de er slagtede og kan pakkes sammen, og når man ikke skal transportere affaldsprodukterne med osv.

Så er det jo ærgerligt, at hr. Søren Kolstrup ikke vil være med, når vi fremsætter nogle lovforslag, nogle beslutningsforslag, som kunne medvirke til en bedre udvikling i landdistrikterne. Det er jo aldrig rigtig lykkedes, når vi vil have bedre muligheder for at lave noget i nedlagte landbrugsejendomme, når vi vil forskellige ting i landdistrikterne.

På mandag har vi mulighed for igen at prøve hr. Søren Kolstrup, hvor vi har et lovforslag om at lave nogle små pæne vejvisningsskilte rundtomkring ved landevejene, så vi har mulighed for, at små virksomheder kan fungere rundtomkring. Ellers kan det jo ikke lade sig gøre.

Når vi er kede af de store koncentrationer, så er det, fordi vi også ønsker, at vi skal have en konkurrencesituation. Derfor skal vi selvfølgelig stadig væk have rigtig gode etableringsmuligheder. Det tror jeg sådan set også vi har.

Den største hindring for etableringer er sådan set alle de love og regler, vi laver herinde, som vi jo alle sammen laver ud fra nogle gode forudsætninger. Vi laver så mange forskellige ting. Vi

har jo for nylig bare diskuteret omkostningerne i de små slagtehusse. Det er på alle leder og kanter, vi stiller krav, har restriktioner og kontrol, har afgifter osv., som forhindrer, at de små enheder kan eksistere. Så vi er også med til at drive udviklingen i en retning, som vi reelt ikke selv ønsker.

Der er mange gode intentioner i de beslutningsforslag her, men de hører en anden tid til. Det er måske dumt at afvise dem på den måde, men det er i hvert fald helt sikkert, at det bliver ikke nemt at få store partier til at tilslutte sig sådan nogle forslag her, for der er ikke ret mange vælgere, der vil støtte dem.

(Kort bemærkning).

Søren Kolstrup (EL):

Hr. Ole M. Nielsen havde en lidt opgivende holdning over for den samfundsudvikling, vi er en del af.

Kunne hr. Ole M. Nielsen forestille sig, at netop fordi vi ikke er lige på kapitalmarkedet, at vi så gav nogle særlige støtteordninger og støttmuligheder også til den mindre fødevarerindustri?

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Nej, beklager, så er vi med til at lave nye skævheder i konkurrencen om, hvem der skal bestemme, hvad der er godt, og hvad der er skidt. Det vil vi helst ikke. Men vi vil meget gerne være med til at sørge for, at der ikke er hindringer for, at de små enheder kan eksistere, og vi vil også meget gerne være med til at lægge nogle restriktioner på de store, hvad vi også gør på forskellige måder.

Det er den måde, vi skal gøre det på. Bortset fra det skal der være lige vilkår konkurrencemæssigt. Det er vi nødt til. Jeg tror ikke, at der er andre muligheder for udvikling af et ordentlig samfund. Markedsøkonomi, men markedsøkonomi med begrænsninger.

Det er det, vi må stå for.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Og så er det hr. Mogens Andreasen som ordfører.

Mogens Andreasen (UP):

Vi har for ganske nylig her i Folketinget afskaffet lovgivning, som var forældet og ikke mere var brugbar.

De her to forslag fra Enhedslisten går jo tilbage til, at man vil have et landbrug som i provisorietiden, og det synes jeg faktisk ikke, vi kan bruge til noget som helst.

Jeg er da enig i, at kontrollen med transport af dyr, den skal der selvfølgelig ses på. Vi kan jo ikke mishandle dyrene, når vi transporterer dem fra ét sted til et andet. Men når Enhedslisten taler om oprettelse af små mejerier og sådan noget, jamen det må de da gøre lige så galt de vil, de mennesker, der har lyst til det, for hvis de kan leve af det, så er det jo godt. Kan de ikke lev af det, så skal de lade være.

Det samme gælder på det økologiske område. Kan man ikke leve af det, må man jo lade være at lave det. Der er altså konkurrence på produktionen af landbrugsvarer, som er bestemt af, om forbrugerne vil købe det. Og fordi priserne på varer fra det økologiske landbrug er langt højere end dem fra det traditionelle, så synes jeg, det er meget, meget svært at sige, at her skal vi altså gå ind med tilskud, som det blev nævnt af hr. Ole M. Nielsen.

Jeg synes, at hvis man har lyst, jamen så kan man da drive en hvilken som helst form for virksomhed her i Danmark. Man skal bare ikke have tilskud, og så må man se på, om man kan leve af det, og kan man ikke det, ja så må man lade være at lave det.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Søren Kolstrup.

Søren Kolstrup (EL):

To hovedsynspunkter er gået gennem denne debat. Det ene synspunkt er, at forslagene kan være sympatiske, pæne intentioner, men at de i øvrigt anvender dels de forkerte midler, og så meget generelt er båret af en romantisk forestilling, en nostalgisk forestilling, som den radikale ordfører sagde, men flere har brugt begrebet romantisk.

Jeg vil gerne indskærpe, at for Enhedslisten har det ikke handlet om at genspille den udvikling, vi oplevede i slutningen af det forrige århundrede.

Når vi bruger begrebet demokrati, kan der godt ligge dels det gamle andelsdemokrati, ja, vel, det er klart. Det er en del af demokratiopfattelsen. Men et andet element, som også står i forslagene, det er absolut, at de ansatte har en klar bestemmelsesret, hvad angår den daglige arbejdsdag. Er der nogen, der har været nedslid-

te, haft et møgelendigt arbejdsmiljø, så er det danske slagteriarbejdere, og derfor har det for os været en selvfølge at formulere, at denne gruppe af lønarbejdere også har nogle rettigheder.

Endelig som punkt 3 mener vi, at den store udfordring for os som socialister – i modsætning til liberalisterne, der tror, at forbrugerdemokrati er det er demokratiet – er at forene et direkte demokrati, hvor leverandører og ansatte og brugere spiller sammen, og at gøre forsøg derpå synes vi er utrolig spændende og kan føre frem mod en anden samfundstilstand.

Når det så er sagt, så mener vi også, at et fjerde element i vores demokratiopfattelse er, at der skal være samfundsmål: miljømæssige, sociale, som ubetinget ligger over markedskræfternes hærgen.

Det rører så ved et andet element i svarene, hvor mange har sagt, jo, der kunne godt være sympati, men vi må på den anden side nok bøj os for de magtstrukturer, der er. De er givne, dem kan vi ikke røre ved.

I Enhedslisten har vi en anden opfattelse. Og det morsomme er egentlig, at de eneste, der faktisk – og det er denne dybe modsætning, som jeg godt vil bruge to ord på – kan leve op til hr. Mogens Andréasens idealmode, ja, man tror, det er løgn, men det er i virkeligheden socialister.

Den eneste forudsætning for, at markedsmechanismen overhovedet har en chance for at folde sig ud, er, at der er nogle, der vil bekæmpe markedskræfternes hærgen. Situationen er jo som bekendt, at vi har nogle mastodonter, der bestemmer på det her marked. At der ikke er lige adgang til markedet. Det er meget svært for Sammenslutningen af økologiske landmænd at komme igennem. Det viser nogle konkrete historier, det viser historien på Vestsjælland.

Hvad var det, der skete, da man prøvede på købe sig ind i Englevad? Det var umuligt. Der var klausulreglerne. Så kan man sige, at der da ikke er klausulregler overalt. Nej det er korrekt. Det er der ikke overalt. Men til gengæld er der ikke lige adgang til en tålsom lånekapital. Det var der måske lidt mere engang. Det er der ikke mere. Og det er disse barske vilkår, som jeg synes, det kniber meget for – hvad skal jeg kalde det – idealliberalisterne i denne forsamling at forholde sig til.

Det andet element, der er gået igennem debatten, er, at man godt vil gøre noget ved dyrevelfærden. Jeg har noteret de tilsagn, der er kommet, spændende fra hr. Vinther og over til ministerens tilsagn. Nej jeg tror faktisk ikke, at der

var nogen ordfører, der ikke nævnte dyrevelfærd. Og et flertal af dem, der sagde noget positivt om dyrevelfærd, syntes også at være indstillet på at gribe til de nødvendige midler, altså en regulering, f.eks. via transporttid.

Og der synes jeg i øvrigt – jeg tror, det var hr. Ole M. Nielsen, der nævnte det – at forslaget om 3½ time, som vi stiller op, måske i virkeligheden er for slapt. Jeg har også oplevet vores forslag som for slapt på det punkt. Men jeg tænkte, at der må jo da være nogle steder, hvor vi prøver på at formulere en meget høj grad af her og nu-realisme, og det var jo da kun fornøjeligt, hvis jeg kan blive overhalet indenom af en mere skrap linje. Det vil jeg hilse meget velkommen.

Så nogle specifikke kommentarer til de enkelte. Jeg synes, det er meget interessant, hvad det er for et rum, ministeren befinder sig i. Ministeren, der har det store økologiske hjerte, og som på den ene side har nogle, synes jeg, flotte bekendelser til økologien, som jeg har fulgt både i skrift og tale, og på den anden side jo holder meget stærkt fast ved – eller forbavsende stærkt ved – at det er forbrugerne, der skal regulere.

Og dette synspunkt står jo så over for den barske virkelighed, der hedder, at vi i hvert fald inden for fødevarerindustrien – også inden for hovederhvervet, altså landbruget – står over for nogle centraliseringer og koncentrationer, som jeg har meget, meget svært ved at se, hvordan vi skal forene med en konsekvent økologisk tanke. Altså en økologisk tanke, der foldes ud også inden for industrien.

Men jeg lytter gerne til, hvordan man i øvrigt vil gøre det fra ministerens side. Selv har jeg ikke fantasi til at forestille mig andet, end at det fordrer en skarp regulering. Men en regulering, hvor folk til gengæld kan folde sig ud og langt flere kan folde sig ud end i dag, hvor det jo primært er de store koncerner, hvad enten de kalder sig andelsejede eller aktionærejede, der er underlagt markedskræfternes vilkår, uanset hvad det er for en selskabsform, de har.

Hr. John Vinther har jeg kommenteret. Der var vel en eller anden grad af sympati med hensyn til dyrevelfærd. Det svar som i virkeligheden for mig nok var – jeg bliver nødt til at sige det – mest skuffende, det var i virkeligheden SF's, fordi man dér synes at have en meget lille vilje til at opstille krav om, hvordan vi bryder med markedskræfterne.

Men jeg noterede, at vi har en enighed på forskellige leder omkring dyrevelfærd og også omkring ønsket om at få demokratiske slagterier,

mejerier til at blomstre frem, og jeg vil selvfølgelig se, om det kunne bære en beretning af en eller anden karakter.

Til fru Vibeke Peschardt: Jeg synes, det er interessant, der er én i den her sal, der har været opmærksom på den brændte jords taktik, været opmærksom på de salgsklausuler, der ligger, og det er fru Vibeke Peschardt. Godt for det, men jeg må også konstatere, at det kniber meget med at gribe til midler, der kan bryde med den udvikling, vi er over for.

Og det samme gælder lidt hr. Ole M. Nielsen, idet jeg har registreret, at hr. Ole M. Nielsen er meget indstillet på, at vi gør noget ved dyrevelfærd. Og så introducerer hr. Ole M. Nielsen nogle nye temaer omkring det åbne land, som jeg får lejlighed til at svare præcis på om føje tid omkring skiltning. Det er også noteret, og der vil komme et svar fra Enhedslisten, som muligvis kan glæde hr. Ole M. Nielsen.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Så er det først hr. Ole M. Nielsen og derefter fru Annie Lunde Hansen.

Ole M. Nielsen (KRF):

Ja, det er jo ærgerligt, for vi har jo sympati for de samme ideer, vi ser bare lidt forskelligt på virkeligheden, tror lidt forskelligt om dem.

Hr. Kolstrup er inde på det med, at nogle folk ikke rigtig kunne komme igennem. Jeg kender ikke konkret historien omkring Englevad, men det er så kedeligt, hvis folk, der ikke rigtig kan komme igennem med ideer, synes, at det er, fordi der er sådan nogle stærke kræfter imod dem. Og jeg skal da ikke afvise, at kapitalen er ond, det er kapitalen jo, det er helt oplagt, det er også derfor, vi skal have nogle begrænsninger på den, den er ikke god.

Men der er mulighed for at lave andelskasser. Vi har Andelskassen Merkur i Aalborg, som vist nok er en, der efterhånden opererer for den slags ideer i hele landet. Jeg kender lidt til dem, jeg synes faktisk, de gør det rigtig godt.

Nu ved jeg ikke, hvad Englevad er, men man har jo ikke ret til at gå ind og købe andres aktiver. Men man har ret til og mulighed for at begynde for sig selv, og det skal der være. Det var det, de gjorde – ikke i det forrige århundrede, men i det forrige igen – da de startede andelsbevægelsen. Der begyndte de med at lave sparekasser og lave deres små andelsmejerier osv., og den mulighed skal være til stede stadig væk. Så mener jeg heller ikke, man kan forlange ret me-

get mere, udover at vi så stiller de begrænsninger og krav til de store, som vi altså mener, der skal ligge på dem med hensyn til miljø og arbejdsmiljø, vi lægger skat på dem, og vi gør alt det, som vi skal, for at de ikke skal blive alt for grådige og udfylde deres grådighed.

Men jeg er lidt ked af det, hvis det kommer til at stå sådan, at dem, der vil det gode, dem har vi sat hindringer i vejen for i det samfund her.

Det er jo somme tider, fordi deres ideer alligevel ikke er rigtig bæredygtige. Jeg lever meget med det, at når vi i sådan et parti som vores snakker erhvervs politik, så går det meget på, at vi skal forsvare de der små og ældre, selvstændige erhvervsdrivende, som samfundet er sådan imod. Kendsgerningen er jo desværre somme tider, at de mennesker har en idé, som er ikke helt up to date. Det er faktisk folk, der sådan er lidt på vej ud af det dynamiske og pulserende samfund, som vi har. Men for dem er det altså ligesom samfundet, der er imod dem.

Sådan er det også for lønmodtagere, altså når man kommer op i en vis alder, så konstaterer man også, at arbejdsmarkedet er lidt imod én, sådan er det moderne samfund bare.

Nå, det blev en lang snak om det. Jeg ville gerne, at jeg kunne støtte hr. Kolstrups ideer, men jeg synes ikke, de er helt realistiske, jeg beklager.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg beklager også, jeg troede, det var en kort bemærkning, for ellers skulle fru Annie Lunde have været først.

Annie Lunde Hansen (CD):

Jeg skal prøve at gøre det kort til hr. Søren Kolstrup. Nu har vi den igen. Jeg har været her siden sidste folketingsvalg, og jeg har spurgt Enhedslisten om det her ulidelig mange gange. Nu vil jeg meget gerne have et svar.

Også i dette forslag står der, at jo mindre en enhed er, jo mindre findes der af sygdomme.

Jeg vil gerne spørge, hvad der har været af sygdomme på de store enheder herhjemme.

Hvad angår de store slagterier, er der vel ikke nogen slagterier i nogen lande, der har en så streng egenkontrolforanstaltning.

Det er overhovedet ikke bevist, at der skulle være større fødevarer sikkerhed, og at det skulle være mere overskueligt at indkredse sygdomme og fjerne disse.

Jamen gik det ikke op for Enhedslisten? Jeg vil så nødig sige det igen. Hvor var der mest sal-

monella? Var der mest salmonella hos burhønsene eller, nu skal jeg nok huske at sige, hos de fritgående høns eller skrabe hønsene? Hvor er det bevist? Vi har fået svarene så mange gange fra ministeren, at jeg godt kender svaret. Det var desværre, må jeg beklage, for jeg støtter selv en anden form end burhøns, hos burhønsene, at der var en mindre salmonellaforekomst, og nu er der faktisk næsten ingen.

Jeg synes, det er flot, og jeg kan ikke tage, at man bliver ved med at skyde på de virksomheder med den egenkontrol, der er. Og jeg tror nok, at vi har et Fødevarerministerium og et direktorat, der er efter dem for at kontrollere, om deres egenkontrol er i orden.

Skulle vi nu ikke stoppe alle de forslag, som hver gang er så kritiske over for de store?

Søren Kolstrup (EL):

Til hr. Ole M. Nielsen: I historien om Englevad var der tale om, at en gruppe økologer ville købe et nedlagt mejeri, hvor der var en salgsklausul. Så kan man sige, jamen det ligger inden for det privatretlige område, vi kan ikke gøre noget. Enhedslisten er radikalt uenig.

For det første er der tale om et støttet område, altså hele landbrugsområdet, og for det andet – og det er selvfølgelig den dybe forskel mellem os og alle andre – er vi netop til, fordi vi mener, der er et stort behov for at gribe ind i det privatretlige område, netop for at skabe forudsætninger for, at også grupper af mennesker kan melde sig ind med deres virksomhed, altså i det her tilfælde små mejerier.

Så vil jeg i øvrigt gerne sige, at det forekommer mig netop på fødevarerområdet generelt, at er der noget område, hvor man må overveje markedskræfternes hærgen, så er det på fødevarerområdet, hvor vi har den helt principielle opfattelse, at fødevarer sikkerhed og en form for lokal produktion er godt, ikke fordi – og det er et svar til fru Annie Lunde – småt automatisk er godt, det ville være en meget forenklet opfattelse, ikke fordi stort automatisk er skidt – det var jo herligt, hvis det var så enkelt, men vores argumentation for det små er, som vi har sagt, at det har nogle fordele, hvad angår transportarbejdet, hvad angår dyrevelfærd, og hvad angår den lokale demokratiske udfoldelse.

Hvad angår argumentet om fødevarer sikkerhed har vi kun argumenteret for den lille enhed i den forstand, at hvis vi kun får et eller to slagtehus i Danmark, så bliver vi mere sårbare, end hvis vi har flere. Men fru Annie Lunde har én

pointe, så vidt jeg kan se, og det er, at det er klart, at de veterinære omkostninger – og det må vi andre klart tage på os – vil være relativt store med vores forslag. Det er oplagt. Det er en diskussion, som man har haft i økologikredse, det er en diskussion, som vi også har haft i forbindelse med det her forslag, som jeg har drøftet med økologer, folk på Hanegal osv., der er meget bevidste om det her, og hvor Enhedslisten klart siger: Ja, det er en pris ved vores forslag, men det er en pris, vi gerne betaler af hensyn til de andre nævnte forhold.

(Kort bemærkning).

Annie Lunde Hansen (CD):

Nu vil jeg gerne sige, at CD udelukker hverken de små eller de store, og kan de klare sig, er det o.k., og det er forbrugernes frie valg, hvilke varer de vil købe, og hvor de vil handle.

Men når jeg ser Enhedslistens forslag her i Folketinget med hensyn til økologi, så er der jo næsten ikke plads til, at forbrugerne kan købe, hvad der kommer fra de store. Det er ikke altid big is beautiful, det er jeg godt klar over, men det er heller ikke altid, at det mindste er i orden. Jeg har også set små steder, hvor jeg i hvert tilfælde ikke ville købe mine fødevarer, fordi jeg med stor sikkerhed ville blive syg.

Så skal vi ikke ligesom sige, at der skal være plads til alle? De skal kunne gå hånd i hånd, og jeg synes, Fødevareudvalget lærte det på sin tur til USA, da vi besøgte det store mejeri, der var økologisk, hvor de sagde: Vi er ikke uvenner med dem, der ikke er økologer, det er vores venner, og vi skal forsøge fremover, for måske kunne det være en dag, at de ønskede at blive økologer, og så var vi der og kunne gå hånd i hånd i stedet for at modarbejde ...

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Ja, så er det hr. Ole M. Nielsen ligeledes for en kort bemærkning. Nu er der kun korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Ole M. Nielsen (KRF):

Hr. Søren Kolstrup siger, at der er en hærgen på fødevareområdet. Der er brug for at gribe ind og gøre noget.

Jeg mener, at der er muligheder for at etablere fødevarevirksomheder. Der er adgang til markedet. Problemet er faktisk forbrugerne. Hvis bare

forbrugerne ville efterspørge de rigtige varer, ville købe friske varer og ville købe ferske varer.

Der er jo flere trend på en gang. Den ene er imod at købe økologiske, friske, ferske varer, gode varer osv., men den anden, og den er meget, meget tungere, er at købe præfabrikerede varer, halvfabrikata, der har været igennem industrien og er blevet ødelagt og griset til med skidt og møg osv. Det er den, der er kedelig. Det er den, vi skal tage livet af. Det har jo noget med hele vores familiemønstre osv. at gøre, og nu er vi ovre i Kristeligt Folkepartis familiepolitik, kan man nok høre. Kunne vi få den gennemført, blev der bedre tid til at gå op i at købe nogle ordentlige varer, lave nogle ordentlige fødevarer og spise dem på en ordentlig måde omkring et familiebord mindst en gang om dagen. Det ville være en god ting.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslagene overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslagene til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 17. maj 2001, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.37